

Dorobek naukowy środowiska gnieźnieńskiego w roku 2018

I. Pozycje książkowe

- Jasinski M.**, *Słowo Boże niesione światłem. Potomstwo patriarchy Jakuba na witrażach Marca Chagalla*, Gniezno-Inowrocław 2018, 232ss.
- Kiejkowski P.** (red.), *Teologia Dogmatyczna*. Tom 14: *Amoris Laetitia*, Poznań 2018. 168ss.
- Muszyński H.**, *Posługa Słowu w prymasowskim Gnieźnie. Abp Henryk Józef Muszyński w rozmowie z Tomaszem Dostatnim OP i Lidią Ciecierską*, Pelplin 2018. 389ss.
- Olczyk M. – Przybylski Z.** (red.), *Kanonicy Kapituły Katedry Gnieźnieńskiej*, Gniezno 2018. 494ss.
- Podeszwa P. – Szczerbiński W.**, *Co warto wiedzieć o judaizmie*, Poznań 2018. 132ss.
- Podeszwa P. – Szczerbiński W.** (red.), *Izrael – od marzenia do spełnienia. Israel – from a dream to a dream come true*, Gniezno 2018. 155ss.
- Przybylski Z. – Olczyk M.** (red.), *Kanonicy Kapituły Katedry Gnieźnieńskiej*, Gniezno 2018. 494ss.
- Pyc M.**, Redakcja tomu: *Studia Gnesnensia 32(2018)*, Gniezno 2018. 326ss.
- Szczerbiński W. – Podeszwa P.**, *Co warto wiedzieć o judaizmie*, Poznań 2018. 132ss.
- Szczerbiński W. – Podeszwa P.** (red.), *Izrael – od marzenia do spełnienia. Israel – from a dream to a dream come true*, Gniezno 2018. 155ss.

II. Artykuły

- Halczuk P.**, *Immer in Bewegung. Migration als Faktor, der ... bewegt. Eine Sicht aus der Perspektive des interreligiösen Dialogs*, *Teologia Praktyczna* 19(2018)103-115.
- Kiejkowski P.**, *Daj mi tej wody, abym nie pragnęła... (J 4, 15). Człowiek jako rzeczywistość epikletyczna*, *Studia Bydgoskie* 11(2017)7-23,

- Kiejkowski P.**, *Relacje pomiędzy darami hierarchicznymi a charyzmatycznymi w świetle listu Iuvenescit Ecclesia*, w: P. Kiejkowski (red.), *Kościół papieża Franciszka. Teologia dogmatyczna*, t. 14, Poznań 2018, 121-140,
- Kiejkowski P.**, *The gate and way to a new paschal life. On pre-baptismal and post-baptismal initiation*, w: M. Polak (red.), *...und ihr habt mich (nicht) aufgenommen. Die Flüchtenden und die Kirchen*, Pastoraltheologische Hefte, t. 12, Gniezno-Wien 2018, 119-129.
- Kiejkowski P.**, *Woda nowego stworzenia. Refleksje wokół modlitwy błogosławieństwa wody chrzcielnej*, *Studia Gnesnensia* 32(2018)141-158.
- Kwiatkowski P.**, *La casa, luogo di evangelizzazione e crescita spirituale e comunitaria in San Giovanni Paolo II*, in R. Bonetti (a cura di), *Per la grazia del sacramento delle Nozze anche la casa è risorsa pastorale per evangelizzare e far comunità*, Assisi 2018, 167-189.
- Lewandowski P.**, *Uprawnienia wyjątkowe i specjalne Prymasa Stefana Wyszyńskiego*, w: K. Śmigiel, *Prymasostwo polskie. Instytucja, prymasi, dokumenty*, Warszawa 2018, 241-251.
- Lewandowski P.**, *Wybrane zagadnienia z przestuchań w procesie o nieważność małżeństwa*, *Prawo i Kościół*, 10(2018)1-13.
- Muszyński H.J.**, *Wartości chrześcijańskie we współczesnej Europie*, *Studia Bydgoskie* 12(2018)7-18.
- Muszyński H.J.**, *Znaczenie judeochrześcijańskich korzeni i świadectwa chrześcijan o korzeniach żydowskich dla integralnego zrozumienia przesłania biblijnego*, „Chrześcijaństwo. Świat. Polityka”. Zeszyty społecznej myśli Kościoła, (2018)22 – zeszyt dedykowany Janowi Grosfeldowi, Warszawa 2018, 17-37.
- Muszyński H.J.**, *Wkład biskupów Polski i Niemiec w proces pojednania naszych narodów i budowania jedności Europy*, w: H. Czakowska, ks. M. Kuciński (red.), *Dialog wielokulturowości i prawda*, Bydgoszcz 2018, 25-39.
- Muszyński H.J.**, *August Kardynał Hlond a sprawa żydowska – prawda historyczna i jej przekaz*, *Wiadomości KAI* (2018)27/28 (8/15.07.2018), 15-20.
- Olczyk M.**, *Biogram: Ks. Maciej Olczyk*, w: M. Olczyk – Z. Przybylski (red.), *Kanonicy Kapituły Katedry Gnieźnieńskiej*, Gniezno 2018, 395-403.
- Olczyk M.**, *Edukacja seksualna jako wychowanie do miłości. Niezmienne pryncypia i nowe wyzwania w świetle Amoris laetitia 259-290*, *Teologia i Moralność* 13/23(2018)125-139.

- Olczyk M.**, *Prawda (o) płci – odkrywana czy tworzona? Antropologia integralna w konfrontacji z ideologia gender*, *Teologia i Moralność* 13/24(2018)183-195.
- Olczyk M.**, *Rys historyczny Kapituły Katedry Gnieźnieńskiej*, w: M. Olczyk – Z. Przybylski (red.), *Kanonicy Kapituły Katedry Gnieźnieńskiej*, Gniezno 2018, 15-34.
- Olczyk M.**, *Wokół duszpasterskich wytycznych Konferencji Episkopatu Polski do Adhortacji „Amoris laetitia”*, *Studia Bydgoskie* 12(2018)153-162.
- Olczyk M.**, *„Zapominanie o Bogu, a nie jego wielbienie, rodzi przemoc”. Nadzieja dla Europy w świetle przemówień Jana Pawła II i Franciszka w parlamencie europejskim*, w: H. Czakowska – M. Kuciński (red.), Olczyk M., *Dialog wielokulturowości i prawda*, Bydgoszcz 2018, 253-271.
- Podeszwa P.**, *„Pan świeczników i gwiazd” (Ap 1,12-20). G. Bednarskiego – ilustracja czy interpretacja pierwszej wizji Apokalipsy Janowej?*, *Biblica et Patristica Thoruniensia* 11(2018)1,57-85.
- Podeszwa P.**, *„Ojciec nasz” wzorcem modlitwy ucznia Jezusa*, w: D. Czaicki (red.), *Na Twoje słowo, Panie...*, Kraków 2018, 133-162.
- Podeszwa P.**, *Państwo Izrael w nauczaniu Jana Pawła II*, w: P. Podeszwa – W. Szczerbiński (red.), *Izrael - od marzenia do spełnienia. Israel – from a dream to a dream come true*, Gniezno 2018, 99-114.
- Polak M.**, *Formacja kapłanów i animatorów do duszpasterstwa młodzieży*, w: P. Ochotny – M.J. Tutak – T. Wielebski (red.), *Duszpasterstwo młodzieży w Polsce wobec współczesnych przemian*, Warszawa 2018, 65-78.
- Polak M.**, *Między ograniczonością ludzką a prawem Bożym. Duszpasterstwo miłosierdzia w sytuacjach nieregularnych*, *Teologia i Moralność* 13(2018)1/23,195-207.
- Polak M.**, *Positionen von polnischen Bürgern, Kirchen, Politikern zur Migrationskrise, „...und ihr habt mich (nicht) aufgenommen“. Die Flüchtenden und die Kirchen*, *Pastoraltheologische Hefte*. Wien–Gniezno 11(2018)1,111-118.
- Polak M.**, *Die kontextuelle und personenbedingte Konzilsrezeption in Polen*, *Teologia Praktyczna* 19(2018)223-229.
- Polak M.**, *Motywacja pastoralnej postugi prezbitera we współczesnym nauczaniu Kościoła*, w: Z. Borysiuk – J. Kostorz (red.), *Motywacja w sporcie, edukacji i życiu. Olimpiada wiedzy i wartości w sporcie*, Opole 2018, 175-185.

- Pyc M.**, *Chrystologia Soboru Efeskiego. Analiza efeskiej formuły zjednoczenia*, Studia Gnesnensia 32(2018)25-39.
- Pyc M.**, *Miłosierdzie Jezusa u źródeł Kościoła miłosierdzia. Refleksja na kanwie nauczania papieża Franciszka*, Teologia Dogmatyczna. Tom 13: *Kościół Papieża Franciszka* (red. P. Kiejkowski), Poznań 2018, 49-62.
- Pyc M.**, *Refleksja Hansa Ursa von Balthasara nad zbawczym wymiarem posłuszeństwa Jezusa Chrystusa*, w: G. Barth (red.), *CRUX AVE – SPES UNICA. Księga Jubileuszowa dedykowana Księdzu Biskupowi Dr. Janowi Tyrawie z okazji 70. rocznicy urodzin oraz 30. rocznicy sakry biskupiej*, Bydgoszcz 2018, 841-850.
- Pyc M.**, *Dorobek naukowy środowiska gnieźnieńskiego w roku 2017*, Studia Gnesnensia 32(2018)317-322.
- Rzeszowski W.**, *Odpowiedź Kościoła w Polsce na problem wykorzystywania seksualnego małoletnich w kontekście formacji seminaryjnej i ciągłej*, w: *Seksualne wykorzystywanie małoletnich w Kościele*, Kraków 2018, 243-252.
- Sobczak D.**, *Wybrane opracowania psalmów responsoryjnych na Wielki Tydzień autorstwa ks. Ireneusza Pawlaka*, w: *Kulturowe i edukacyjne konteksty muzyki religijnej*, t. 2, Bydgoszcz 2018, 175-198.
- Sołomieniuk M.**, *Katedra gnieźnieńska: polsko-niemieckie zmagania o symbole w czasie zaborów, dwudziestolecia międzywojennego i okupacji hitlerowskiej*, *Seminare* (2018)3,169-181.
- Sołomieniuk M.**, *Spuścizna po prymasie Stefanie kardynale Wyszyńskim w Archiwum Archidiecezjalnym w Gnieźnie. Zawartość i stan opracowania*, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne* 110(2018)339-356.
- Szczerbiński W.**, *Mordecai M. Kaplan's Reconstruction of Traditional Jewish Teaching*, w: N. Davidovitch - E. Lewin (red.), *Warsaw and Jerusalem. Polish-Jewish History, Culture, Values, and Education between Paradise and Inferno*, Irvine-Boca Raton, USA 2018, 113-127.
- Szczerbiński W.**, *Palestyna jako miejsce spełnienia cywilizacji żydowskiej w myśli Mordecai M. Kaplana*, w: P. Podeszwa – W. Szczerbiński (red.), *Izrael – od marzenia do spełnienia / Israel – from a Dream to a Dream Come True*, Poznań 2018, 139-155.
- Szczerbiński W.**, *Rekonstrukcjonistyczna desakralizacja Tory i jej wpływ na współczesną kulturę żydowską*, *Studia Europea Gnesnensia*, 17(2018)231-250.
- Wojtczak A.**, *Czulość Kościoła w ujęciu papieża Franciszka*, Teologia dogmatyczna, t. XIII, P. Kiejkowski (red.), Poznań 2018, 27-47.

- Wojtczak A.**, *Królowa pokoju w nauczaniu Benedykta XVI*, Salvatoris Mater 20 (2018)1-4, 78-99.
- Wojtczak A.**, *Maryjne odniesienia dla chrześcijańskiej serdeczności w nauczaniu papieża Franciszka*, Colloquia Theologica Ottoniana, 15(2018)1, 245-265.
- Wojtczak A.**, *Nauka Benedykta XVI o Maryi jako wzorce przeżywania liturgii słowa*, w: D. Brzeziński – M. Mikołajczak – J. Woźniak (red.), *Benedykt XVI i liturgia*, Płock 2018, 374-400.
- Wojtczak A.**, *Teologiczna wymowa maryjnego tytułu „Przyczyna naszej radości” w ujęciu papieża Franciszka*, Studia Gnesnensia 32(2018)109-127.
- Wojtczak A.**, *W mocy Ducha Świętego Maryja jako nowa Ewa staje się znakiem eschatologicznym* (por. KKK 726), w: *W mocy Bożego Ducha. Program duszpasterski Kościoła w Polsce na rok 2018/2019. Zeszyt maryjny*, Katowice 2018, 63-68.

III. Recenzje

- Pyc M.**, Recenzja profesorska: Ks. Szymon Drzyżdzyk, *Chrystologia w perspektywie «Mitu Trojańskiego»*, Kraków 2017. 252ss.: Studia Gnesnensia 32(2018)305-307.
- Wojtczak A.**, „*Der Name der Jungfrau war Maria*“ (Lk 1,27). *Neue exegetische Perspektiven auf die Mutter Jesu*, red. H.-U. Weidemann, Stuttgart 2018. 421ss: Studia Gnesnensia 32(2018)310-315.
- Wojtczak A.**, Recenzja habilitacyjna – Tomasz Nawracała, *Wieczna trwałość ludzkich czynów. Studium biblijno-teologiczne na podstawie Ap 14,13*, Poznań 2017, ss. 179 (posiedzenie komisji habilitacyjnej, WT UAM Poznań, 6 IX 2018).
- Wojtczak A.**, Recenzja wydawnicza – *Kult maryjny na ziemiach polskich u początku chrześcijaństwa. Próba rekonstrukcji*, „Poznańskie Studia Teologiczne” 2018 (data recenzji: 6 X 2018).

IV. Konspekty, omówienia i komunikaty

- Jasinski M.**, *Witraże Marca Chagalla w Ain Karem. Aszer - Ten, który dostarcza przysmaków królowi*, Ziemia Święta XXIV 2,94(2018)40-44.
- Jasinski M.**, *Witraże Marca Chagalla w Ain Karem. Gad – wojownik Jahwe i lider Izraela [cz. 10]*, Ziemia Święta 1,93 (2018)40-44.

- Jasinski M.**, *Witraże Marca Chagalla w Ain Karem. Józef – Latorośl owocująca przy źródle*, [cz. 12/1], Ziemia Święta XXIV 3,95(2018)40-44.
- Jasinski M.**, *Witraże Marca Chagalla w Ain Karem. Józef – Latorośl owocująca przy źródle*, [cz. 12/2], Ziemia Święta XXIV 4,96(2018) 28-31.
- Muszyński H.J.**, *Pomiędzy Polakami a Żydami występuje antagonizm cierpienia*, Dziennik Bałtycki (2018)114,22-23.
- Muszyński H.J.**, *Tak działa Bóg. Z arcybiskupem Henrykiem Muszyńskim, prymasem seniosem rozmawia Błażej Strzelczyk*, Tygodnik Powszechny (2018)1-2,38-41.
- Muszyński H.J.**, *Wielkanoc to dla mnie święto świąt. Trwa dialog Boga i ludzi, ludzi i Boga*, Gazeta Pomorska (2018)75,22. Całość rozmowy tutaj: <https://plus.pomorska.pl/magazyn/a/prymas-senior-henryk-muszynski-nie-wolno-dac-sie-poniesc-propagandzie,13052336> [dostęp 14.06.2018]
- Muszyński H.J.**, *Zamknięcie to jest nasz dramat*, Przewodnik Katolicki (2018)28(15.07.2018),23-25.
- Podeszwa P.**, *Bierzmowanie sakramentem Ducha*, Króluj nam Chryste (2018)5,16.
- Podeszwa P.**, *Duch Święty „duszą i sercem” Kościoła*, Króluj nam Chryste (2018)11,12.
- Podeszwa P.**, *Duch Święty początkiem i źródłem apostołowości Kościoła*, Króluj nam Chryste (2018)12,12.
- Podeszwa P.**, *Duch Święty prowadzi Kościół*, Króluj nam Chryste (2018)4,21.
- Podeszwa P.**, *Duch zapowiadany przez Jezusa*, Króluj nam Chryste (2018)2,12.
- Podeszwa P.**, *Gołębica i woda symbolami Ducha Świętego*, Króluj nam Chryste (2018)9,12.
- Podeszwa P.**, *Materiały Dziesiąty Tydzień Biblijny (Celebracja Słowa Bożego)*, Przegląd Biblijny 10(2018)65-77.
- Podeszwa P.**, *Namaszczony Duchem Świętym*, Króluj nam Chryste (2018)1,12.
- Podeszwa P.**, *Owoce Ducha Świętego*, Króluj nam Chryste (2018)7-8,14.
- Podeszwa P.**, *Siedem darów Ducha Świętego*, Króluj nam Chryste (2018)6,12.
- Podeszwa P.**, *Symbole Ducha Świętego*, Króluj nam Chryste (2018)10,12.
- Podeszwa P.**, *Zesłanie Ducha Świętego*, Króluj nam Chryste (2018)3,12.

V. Prace magisterskie

Bartmański Jacek, *Katolicka wizja płciowości wobec wyzwań postmodernizmu w świetle aktualnego Magisterium Kościoła*, Poznań 2018.

(Promotor: ks. prof. UAM dr hab. Maciej Olczyk).

Rosiński Mateusz, *Symbolika ognia w Apokalipsie św. Jana*, Poznań 2018. (Promotor: ks. prof. UAM dr hab. Paweł Podeszwa).

ks. Marek Pyc